

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. M.**, zast. Mgr. Radkou Nesvadbovou, advokátkou, se sídlem v Pardubicích, nám. Republiky 53, proti žalovanému: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 6. 2. 2007, č. j. 54 Cad 53/2006 – 54,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni žalobce Mgr. Radce Nesvadbové, advokátce, se sídlem v Pardubicích, nám. Republiky 53, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen žalované) ze dne 31. 3. 2006, č. X, byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, v platném znění, s odůvodněním, že již v osobním listě důchodového zabezpečení, který mu byl zaslán s rozhodnutím ze dne 4. 2. 2003 (jímž byla zamítnuta žádost o přiznání plného invalidního důchodu), byly žalobci započteny v rozhodném období před vznikem plné invalidity, tj. od 28. 11. 1992 do 27. 11. 2002, celkem 2 roky a 180 dní pojištění. Podle dodatečně žalobcem předložených dokladů se mu započítává doba pojištění (zaměstnání) rovněž od 28. 11. 2002 do 30. 9. 2004 v celkovém rozsahu 1 rok a 308 dnů (doba evidence u úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení), avšak ani tento dodatečně provedený zápočet nemá vliv na předchozí rozhodnutí ze dne 4. 2. 2003 o zamítnutí nároku, neboť nadále není splněna podmínka potřebné doby pojištění, která u

pojištěnce staršího 28 let činí 5 roků, zjišťovaných z posledních 10 let před vznikem invalidity a nebo získaných v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity. Dobu evidence u úřadu práce bez nároku na podporu v nezaměstnanosti lze hodnotit nejvýše v rozsahu 3 let. Jelikož žalobce získal v rozhodném období od 1. 10. 1994 do 30. 9. 2004 celkem pouze 3 roky a 3 dny pojištění, nárok na plný invalidní důchod mu nevznikl a jeho žádost o tento důchod musela být tudíž zamítnuta.

Ve včas podané žalobě stěžovatel namítal, že se v roce 1987 v komunistickém vězení v M. B. nakazil zhoubnou a zákeřnou infekční chorobou TBC, se kterou se opakovaně léčí. Celkem strávil v sanatoriích 100 měsíců. V roce 1999 byl uznán částečně invalidním, ale důchod mu nemohl být vyplácen, neboť nespĺňoval podmínky sociálního pojištění. V roce 2002 se stal plně invalidním, ale má hodnoceny pouze 3 roky placeného sociálního pojištění, takže mu 2 roky chybí ke splnění podmínek nároku na dávku. Problém je ale v tom, že s jeho zdravotní kvalifikací jej nechce nikdo zaměstnat, ostatně zdravotní stav mu výkon soustavného zaměstnání nedovoluje. Požadoval demokratické posouzení jeho bezmocné situace. V doplňku žaloby, sepsané zástupkyní žalobce dne 7. 12. 2006, žalobce navíc uvedl, že si je vědom nesplnění potřebné doby pojištění 5 let v rozhodném období, avšak je přesvědčen, že při posuzování jeho případu mělo být přihlédnuto k okolnostem celé věci a jeho současné situaci. Vzhledem k jeho diagnóze a zdravotní kvalifikaci je totiž pro něho naprosto nemožné najít jakékoliv zaměstnání a nemůže tudíž chybějící dobu pojištění získat. Pokud byl evidován na úřadu práce, byla mu tato doba hodnocena toliko v rozsahu 3 let. Poukazoval na to, že se nachází v naprosto neřešitelné situaci a je tudíž přesvědčen, že žalovaná měla při posuzování jeho žádosti o přiznání plného invalidního důchodu k těmto skutečnostem přihlížet a pokud tak neučinila, jednala v rozporu se zákonem. Žádal proto soud, aby napadené rozhodnutí žalované ze dne 31. 3. 2006, č. X, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě uvedla, že doba důchodového pojištění, jakožto podmínka vzniku nároku na požadovanou dávku, byla žalobci započtena podle dokladů založených v jeho dávkovém spise. Na základě dodatečně předloženého potvrzení Úřadu práce v Plzni ze dne 4. 3. 1954 (správně mělo být uvedeno 11. 11. 2004), byla žalobci započtena doba od 28. 11. 2002 do 30. 9. 2004 v rozsahu 1 rok a 308 dnů. Se započtením doby pojištění po vzniku invalidity, tj. po 28. 11. 2002, bylo zkoumáno splnění podmínky potřebné doby pojištění v rozhodném období od 1. 10. 1994 do 30. 9. 2004. V tomto rozhodném období po vzniku invalidity získal žalobce pouze 3 roky a 3 dny pojištění. Pokud prokáže další dosud nazapočtenou dobu důchodového pojištění, žalovaná rozhodne znovu o jeho důchodovém nároku.

Při jednání u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, (dále jen „krajský soud“) dne 6. 2. 2007 zdůraznil, že žalovaná při vydání napadeného rozhodnutí nezohlednila individuální okolnosti případu a zvolila ryze formální výklad zákona. Navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí.

Svým rozsudkem ze dne 6. 2. 2007 krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou podle ust. § 78 odst. 7 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel ze zjištění, že posouzením zdravotního stavu žalobce se zabývala Městská správa sociálního zabezpečení v Brně podle ust. § 8 z. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, dne 17. 12. 2002, přičemž posudkem lékaře uvedené správy ze dne 17. 12. 2002 byl žalobce uznán plně invalidním s datem vzniku plné invalidity dne 28. 11. 2002. V rozhodném období před vznikem invalidity, jímž bylo u žalobce ve smyslu ust. § 40 odst. 2 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění období 10 roků před vznikem invalidity, tj. 28. 11. 1992 až 27. 11. 2002, ani po přihlédnutí k roku 2004, nespĺňoval žalobce podmínku

potřebné doby pojištění v rozsahu 5 let podle zákona o důchodovém pojištění. Krajský soud zdůraznil, že žalovaná není povinna, ani oprávněna přihlížet při rozhodování o dávce důchodového pojištění k jiným hlediskům, než která stanoví zákon o důchodovém pojištění. Poukázal na to, že tento princip legální licence je založen v článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož: „*Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví*“. Pokud by žalovaná zohlednila osobní situaci žalobce nad rámec stanovených zákonných kritérií, překročila by za použití výkladu *contra legem* svoji pravomoc. Právní úprava sociálního zabezpečení je totiž kogentního charakteru a nelze se proto od ní odchýlit, a to ani v případě, kdy by se takové odchýlení ve světle konkrétních okolností případu jevílo jako sociálně spravedlivé. Soud neshledal tudíž důvodnou žalobní námitku ryze formalistického přístupu žalované a v této souvislosti naopak zdůraznil, že provedená aplikace práva na základě doslovného výkladu právní normy je racionálním důsledkem zákonodárcem zvoleného přístupu k normotvorbě systému důchodového pojištění. Podle článku 30 odst. 1, 3 Listiny mají občané právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele. Podrobnosti stanoví zákon. Princip normotvorby zajištění hmotného zabezpečení v případě nepříznivé sociální události na straně pojištěnce, spočívající ve ztrátě schopnosti soustavně výdělečné činnosti, kdy je vznik nároku na dávku vázán na kvalifikovanou účast na důchodovém pojištění, je výrazem skutečnosti, že dávka je poskytována z veřejného systému důchodového pojištění, založeném na průběžném financování. Osoby, které nedosáhnou na dávku důchodového pojištění přitom nejsou vystaveny nouzi bez pomoci státu, a to z důvodu existence systému sociální pomoci a státní sociální podpory, který je zastřešen článkem 30 Listiny. Úprava sociální péče je vtělena především (s účinností od 1. 1. 2007) do zákona č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, který derogoval zák. č. 482/1991 Sb. o sociální potřebnosti. Stát se podílí na krytí nákladů osobních potřeb vyvolaných nepříznivou sociální situací rovněž dávkami zakotvenými v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře za podmínek v tomto zákoně stanovených. Krajský soud uzavřel, že z pozitivní právní úpravy institutu sociálního zabezpečení je zřejmé, že nepříznání plného invalidního důchodu žalobci pro nesplnění zákonných kritérií, není v rozporu se základním lidským právem žalobce na zajištění pomoci v případě hmotné nouze, neboť tato pomoc je zajištěna dalšími, výše zmíněnými instituty.

V kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“), se zamítnutím žaloby nesouhlasil z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu nezákonnosti spočívajícím v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Soudu především vytýká, že nepřihlédl k jím tvrzeným skutečnostem, týkajícím se jeho zdravotního to dobu 5 let. Je však současně přesvědčen, že při projednání věci mělo být komplexně přihlédnuto k okolnostem celého případu i jeho stávající situaci; vzhledem k diagnóze a zdravotní kvalifikaci je totiž pro něho naprosto nemožné najít v podstatě jakékoliv zaměstnání a chybějící dobu pojištění získat. Pokud byl evidován na úřadu práce, byla mu tato doba evidence započítána toliko v rozsahu tří let. Nesouhlasil s názorem soudu, že není v jeho pravomoci (a ani v pravomoci správního orgánu) přihlédnout a zohlednit konkrétní okolnosti individuálního případu. Takový závěr považuje za formální až formalistický, neboť v jeho důsledku je všemi dotčenými institucemi, včetně soudu shodně konstatováno, že je plně invalidní, avšak na druhé straně je mu tímto formalistickým přístupem odepráno hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci. Takové posouzení právní otázky jeho nároku na plný invalidní důchod je zcela nepochybně v příkrém rozporu s principy spravedlnosti garantovanými ústavním pořádkem České republiky. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná podle obsahu spisu vyjádření ke kasační stížnosti nepodala.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v § 109 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Podle ustanovení § 109 s. ř. s. rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání. Je přitom vázán rozsahem kasační stížnosti; to neplatí, je-li na napadeném výroku závislý výrok, který napaden nebyl, nebo je-li rozhodnutí správního orgánu nicotné. Je vázán též důvody kasační stížnosti, což neplatí jen tehdy, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/ s. ř. s.), nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d/), jakož i v případě, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

V projednávané věci je Nejvyšší správní soud vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, neboť řízení před krajským soudem, ani jeho rozhodnutí, není zatíženo žádným z pochybení, na něž citované ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. pamatuje. Z obsahu spisu je totiž zřejmé, že soud rozhodoval za splnění všech podmínek a předpokladů řízení, soustředil v něm skutkové podklady potřebné pro právní posouzení věci a ve věci nařídil jednání, k němuž stěžovatele i jeho právní zástupkyni předvolal.

Ve vztahu k posouzení věci samé se stěžovatel dovolával stížnostního důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nutno uvést, že nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Takové pochybení v rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud neshledal.

Z obsahu zejména správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, následující skutečnosti významné pro posouzení věci:

Dne 5. 2. 1999 požádal stěžovatel o přiznání plného invalidního důchodu. Posudkem lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Karlových Varech byl uznán pouze částečně invalidním podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, a to od 8. 3. 1999. Z uvedeného posudku vyplývá, že stěžovatele invalidizovala tuberkulóza plic léčená od roku 1988 s lehkou ventilační poruchou obstrukčního typu, ethalismus a nykotinismus, chronická bronchitida u kuřáka a porucha osobnosti. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla stanovena pro choroby dýchacího traktu dolních cest dýchacích, TBC, a to v rozsahu 35 %. Stěžovatelova žádost o částečný invalidní důchod však byla rozhodnutím žalované ze dne 18. 5. 1999, č. 540 304 0313/II, zamítnuta pro nesplnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na tento důchod, která činí 5 roků, přičemž u pojištěnce nad 28 let se zjišťuje z posledních 10 roků počítaných zpět od vzniku částečné invalidity. V takto stanoveném období před vznikem částečné invalidity získal totiž stěžovatel pouze 303 dnů pojištění. K opravnému prostředku stěžovatele proti tomuto rozhodnutí zrušil Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 10. 12. 1999, č. j. 17 Ca 217/99 – 25, napadené rozhodnutí žalované, když opravný prostředek stěžovatele shledal částečně důvodný. Z obsahu zprávy Okresní správy silnic Nepomuk totiž zjistil, že navrhovatel zde pracoval v roce 1990 ve třetí pracovní kategorii po dobu 65 dnů a náhradní doba činila 9 dnů. Ačkoli tato skutečnost zůstala bez vlivu na správnost rozhodnutí žalované, shledal v jejím nezapočtení Krajský soud v Plzni neúplnost zjištění skutkového stavu věci žalovanou a proto její rozhodnutí zrušil a uložil jí, aby ve věci znovu jednala a rozhodla znovu o dávce částečného invalidního důchodu tak, že stěžovateli započte zjištěnou dobu pojištění v délce 65 dnů v roce 1990 a náhradní dobu 9 dnů.

Žalovaná, řídíc se právním názorem Krajského soudu v Plzni vydala dne 11. 2. 2000, pod č. X, rozhodnutí, jímž znovu zamítla stěžovatelovu žádost o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek potřebné doby pojištění. Opravný prostředek stěžovatele podaný proti tomuto rozhodnutí byl Krajským soudem v Plzni odmítnut usnesením ze dne 11. 7. 2001, č. j. 17 Ca 97/2001 – 9, podle § 250p občanského soudního řádu, neboť stěžovatel neodstranil vady návrhu na zahájení řízení, jehož odstranění soud nařídil, jež bránily věcnému vyřízení návrhu.

Žádostí stěžovatele ze dne 18. 11. 2002 bylo zahájeno správní řízení o přiznání plného invalidního důchodu, přičemž posudkem lékaře Městské správy sociálního zabezpečení v Brně (stěžovatel se v té době nacházel ve Vazební věznici Brno – Bohunice) byl uznán plně invalidním podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, podmíněného především multiresistentní tuberkulózou plic, poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 % potřebných pro plnou invaliditu (uznáno bylo 70 %). Dlouhodobě nepříznivý stav odpovídá postižení uvedenému v kapitole VIII, oddílu B, položce 7.1, písm. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. v platném znění. Rozhodnutím žalované ze dne 4. 2. 2003 byla stěžovatelova žádost o plný invalidní důchod zamítnuta pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 a § 40 zákona č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, že vzdor nepochybnému zjištění, že stěžovatel se stal plně invalidním od 28. 11. 2002 podle ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona, mu nárok na požadovanou dávku nevznikl, neboť nesplnil potřebnou dobu pojištění, která u pojištěnce ve věku nad 28 let činí 5 roků zjištěných z období 10 roků před vznikem plné invalidity. V takto vymezeném období od 28. 11. 1992 do 27. 11. 2002 získal totiž stěžovatel pouze 2 roky a 180 dnů pojištění. Stěžovateli bylo sděleno, aby pokud byl pojištěn – zaměstnán – i v dobách, které nebyly uvedeny na připojeném osobním listě důchodového pojištění, příslušné doklady zaslal k novému posouzení. Dne 10. 2. 2004 požádal stěžovatel o „dobrovolné přiznání plného invalidního důchodu“ s tím, že od roku 1991 do roku 2004 se 66 měsíců léčil pro infekční chorobu (TBC), kterou se nakazil ve vězení. Po dobu výkonu trestu, ve kterém se nacházel v době od 8. 12. 1993 do 30. 3. 1995, od 23. 11. 1996 do 10. 12. 1997, od 20. 10. 1998 do 20. 1. 2002 a od 1. 3. 2002 dosud, nebyl účasten pojištění, protože nebyl pracovně zařazen. Započtena mu byla pouze doba od 19. 4. do 20. 4. 1995, od 24. 1. 2000 do 6. 3. 2001 a od 16. 7. 2001 do 27. 11. 2001, a od 28. 11. 2002 do 30. 9. 2004, kdy byl veden v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení. Tvrdost zákona spatřoval v tom, že s ohledem na zdravotní stav nemůže být pracovně zařazen a že dobu vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání úřadu práce, po kterou mu není vypláceno hmotné zabezpečení, lze započítat pouze v rozsahu tří let před vznikem nároku na důchod. Stěžovatelova žádost byla postoupena ministru práce a sociálních věcí, který rozhodnutím ze dne 24. 8. 2004 návrh posoudil jako žádost o odstranění tvrdosti zákona a podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. této žádosti nevyhověl a podmínku stanovenou ustanovením § 40 odst. 1 písm. f) zákona č. 155/1995 Sb., tj. podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod stěžovateli nepromínil. Po důkladném zvážení všech okolností nepokládal v daném případě nepřiznání plného invalidního důchodu za tvrdost zákona. Další stěžovatelovu žádost o přiznání plného invalidního důchodu žalovaná zamítla napadeným rozhodnutím, které je předmětem tohoto přezkumného řízení soudního a jehož obsah byl citován výše. Při jeho vydání vycházela především z obsahu potvrzení Úřadu práce v Plzni ze dne 11. 11. 2004, podle něhož byl stěžovatel veden v evidenci uchazečů o zaměstnání od 16. 7. 2001 do 30. 9. 2004, kdy došlo k ukončení evidence uchazeče o zaměstnání v souladu se zákonem o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb.

Jak již správně uvedl krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, má pojištěnec nárok na plný invalidní důchod podle ustanovení § 38 písm. a) a b) zákona o důchodovém pojištění, jestliže se stal plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni

vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popř., byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo jestliže se stal plně invalidním následkem pracovního úrazu. O naposledy uvedený stav však u stěžovatele nejde, neboť plná invalidita u něho vznikla z příčin obecných a nikoliv v důsledku pracovního úrazu, a proto je jednou z podmínek nároku na přiznání plného invalidního důchodu, vedle existence plné invalidity, potřebná doba pojištění. Ta je diferencována podle věku pojištěnce a činí u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků (§ 40 odst. 1 písm. f/ zákona o důchodovém pojištění). Podle § 40 odst. 2 téhož zákona se potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod (též na částečný invalidní důchod) zjišťuje u pojištěnce ve věku nad 28 let z posledních 10 roků před vznikem invalidity. Za dobu pojištění se považuje též doba, po kterou byla osoba vedena v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, a to po dobu, po kterou jim náleží hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání, a v rozsahu nejvýše tří let též zákona o důchodovém pojištění). Nutno ještě dodat, že podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku plné invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let (to však není stěžovatelův případ) činí přitom potřebná doba pojištění jen 2 roky.

V projednávané věci bylo bezpečně zjištěno a mezi účastníky je nesporné, že stěžovatel splňuje první z podmínek nároku na plný invalidní důchod, jímž je plná invalidita. Ta trvá od 28. 11. 2002, jak vyplývá z výše již zmíněného posudku lékaře Městské správy sociálního zabezpečení v Brně. Datum vzniku plné invalidity stěžovatel nepochybně v žalobě ani v kasační stížnosti. Předmětem sporu se stalo zjištění potřebné doby pojištění pro vznik nároku na plný invalidní důchod. V tomto směru je nutno přitakat žalované, že tuto podmínku stěžovatel nespĺňoval k datu vzniku plné invalidity a nespĺňuje ji ani k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované, neboť ani po vzniku plné invalidity nedosáhl stěžovatel započtením další doby pojištění celkem 5 roků. Nejvyšší správní soud zjistil totiž z osobního listu důchodového pojištění stěžovatele, který je založen v jeho dávkovém spise, že v rozhodném období od 28. 11. 1992 do 27. 11. 2002 nebyl stěžovatel vůbec zaměstnán a získal pouze 2 doby pojištění v roce 1995 (19. 4. a 20. 4. 1995) a dále byl veden jako uchazeč o zaměstnání od 24. 1. 2000 do 6. 3. 2001 a od 16. 7. 2001 do 27. 11. 2002. Tato skutečnost měla odraz v rozhodnutí žalované ze dne 4. 2. 2003, jímž byla stěžovatelova žádost o plný invalidní důchod zamítnuta, neboť bylo zjištěno, že takto získal stěžovatel pouze 2 roky a 180 dnů pojištění. Po vzniku plné invalidity (28. 11. 2002) získal stěžovatel ještě další dobu pojištění (v evidenci uchazečů o zaměstnání), a to zbytek roku 2002, celý rok 2003 a 274 dnů (od 1. 1. do 30. 9.) roku 2004. Celkem má tedy hodnoceno v desetiletém období počítaném od 1. 10. 1994 do 30. 9. 2004 4 roky a 123 dnů pojištění. Protože s výjimkou 2 dnů v roce 1995 je celá tato doba pokryta dobou evidence u úřadu práce, bylo možno stěžovateli z ní hodnotit podle již výše citovaného ustanovení § 40 odst. 3 ve spojení s ustanovení § 5 odst. 1 písm. n) s. ř. s., jen dobu 3 roků. Je tudíž nutno uzavřít, že stěžovatel nezískal potřebnou dobu pojištění 5 roků ani v nově vymezeném rozhodném období, takže žalovaná nepochybila, pokud jeho žádost o plný invalidní důchod zamítla. Nutno poznamenat, že potřebnou dobu pojištění z důvodů výše vyložených by nezískal ani kdyby doba evidence u úřadu práce byla krácena na 3 roky, neboť i při jejím nekrácení by celková doba pojištění činila 4 roky a 123 dnů pojištění. Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, proto nepochybil, když neshledal žalobu podanou proti tomuto rozhodnutí žalované důvodnou. Nedopustil se přitom nesprávného posouzení právní otázky - posouzení podmínek nároku na plný invalidní důchod stěžovatele. Pokud pak stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že nebylo přihlédnuto ke konkrétním okolnostem případu a že přístup žalované i krajského soudu při posuzování podmínek nároku považuje za formální až formalistický, neboť je mu takto odepřeno hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti v práci, pak Nejvyšší správní soud zcela odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, z něhož zejména zdůrazňuje, že žalovaná nemůže při rozhodování o dávce důchodového pojištění přihlížet

k jiným hlediskům, než která stanoví zákon o důchodovém pojištění s tím, že tento princip je založen v článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který stanoví zákon. Možnost přiznání dávky přichází v úvahu jen při splnění zákonných podmínek, přičemž jak již správně uvedl krajský soud nejsou osoby, které nedosáhnou na dávku důchodového pojištění vystaveny nouzi bez pomoci státu, a to z důvodu existence systému sociální pomoci a státní sociální podpory.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. s přihlédnutím k ustanovení § 120 téhož zákona. Neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovaná nemá v souvislosti s řízením o kasační stížnosti stěžovatele na náhradu nákladů řízení nárok ze zákona; ostatně žádné náklady nad rámec její úřední činnosti podle obsahu spisu jí nevznikly.

Odměna zástupkyni stěžovatele, která mu byla ustavena soudem k jeho žádosti, byla stanovena za jeden úkon právní pomoci po 500 Kč (sepsání kasační stížnosti - § 9 odst. 2, vyhlášky č. 177/1996 Sb.), k čemuž byl přičten režijní paušál ve výši 300 Kč ve smyslu § 13 odst. 3 této vyhlášky, celkem tedy 800 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu